

Innst. 448 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:112 S (2016–2017)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Sigbjørn Toskedal, Line Henriette Hjemdal, Geir Jørgen Bekkevold og Anders Tyvand om en stortingsmelding om en styrket kulturskole for fremtiden

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en egen stortingsmelding om en styrket kulturskole for fremtiden.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Lill Harriet Sandaune og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, viser til representantforslaget.

Komiteen vil påpeke at kulturskolene, i likhet med folkebibliotekene, er en del av den landsomfat-

tende kulturelle infrastrukturen. Kulturskolene er en forlengelse av grunnskolens allmenne opplæringstilbud innen praktisk-estetiske fag og spiller en viktig rolle i arbeidet med å styrke kulturkompetansen og kulturgleden hos barn og unge.

Komiteen anerkjenner kulturskolenes rolle som bidragsyter til livsberikelse for elevene og nærmiljøet. Komiteen mener derfor det er viktig å legge til rette for at kulturskolene fortsatt skal bidra til at elever får verdifull kulturell ballast.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, vil understreke at det er et viktig prinsipp at kommunene som eiere av kulturskolene selv i stor grad må kunne bestemme innhold og omfang på tilbudet. På den måten gis det rom for lokale tilpasninger for de mange og til dels ulike kommunene vi har i landet.

Komiteen viser til at det nå er 20 år siden lovfestingen av kulturskolen, og at det derfor kan være behov for å se nærmere på kulturskolens utvikling, status og måloppnåelse. Videre vil det være naturlig å se nærmere på hvilke fagområder som eksisterer, og framskaffe bedre statistikk for hva som foregår rundt om på landets kulturskoler.

Komiteen vil understreke at det er viktig å se sammenhengen mellom kulturskolene og skolene, men det er også viktig å se kulturskolen i sammenheng med annet kulturarbeid.

Komiteen vil vise til at sivilsamfunnet – det frivillige kultur- og organisasjonslivet – har spilt en positiv og viktig rolle gjennom hele det moderne Norges historie. Komiteen vil påpeke den betydningen sivilsamfunnet har for personlig ansvar, frivillige fellesskap, kreativitet og dugnadsånd. Dette er verdier som det er viktig å ta vare på, og som er avgjørende for tilliten i samfunnet.

Komiteen vil også påpeke at kunstnerisk frihet og mangfold er en av grunnsteinene i ethvert demokrati. Komiteen mener derfor det bør legges til rette for økt samarbeid med private, frivillige krefter i kulturskolen.

Komiteen viser til at Kulturdepartementet nylig har satt i gang et arbeid med en ny stortingsmelding om kultur. Innholdet i meldingen er ennå ikke klarlagt, men komiteen mener det er naturlig at kulturskolene også omtales i denne meldingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, er kjent med at Kulturdepartementet har igangsatt utarbeidelsen av en stortingsmelding om kultur, men vil understreke at de kommunale kulturskolene er et selvstendig, lovfestet skoleslag, og at det er kunnskapsministeren som har det konstitusjonelle ansvaret for kulturskolene.

Flertallet viser til at kulturskolen har sin lovmessige forankring i opplæringslova, men at det er ikke lagt videre nasjonale føringer for skoleslaget gjennom forskrifter. Initiativet til å fastsette rammer for de kommunale kulturskolene, avgjøre fremtidig organisering av kulturskolesektoren og legge nasjonale føringer for videre utvikling av skoleslaget bør komme fra kunnskapsministeren og ikke fra kulturministeren.

Flertallet mener derfor at Kulturdepartementets påbegynte stortingsmelding om kultur ikke vil gi Stortinget det mest hensiktsmessige grunnlaget for en grundig debatt om videre utvikling av kulturskolen, og at det er behov for en egen stortingsmelding om temaet fra Kunnskapsdepartementet.

Flertallet viser til utdypende merknader nedenfor og fremmer forslaget i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en egen stortingsmelding om en styrket kulturskole for fremtiden.»

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, mener at det er et mål å gi alle barn og unge en reell mulighet til å delta på kulturskolene, og at endringer i priser og deltakelse gjør det naturlig med en nasjonal gjennomgang som klargjør rammene for tilbudet. Dette flertallet er samtidig opptatt av at kommunene må ha stor grad av frihet til selv å finne de løsningene som gir best kulturskoletilbud, og at tilbudet skal kunne utvikles i samarbeid med frivillige kulturorganisasjoner der det er naturlig.

Dette flertallet påpeker at mange kommuner har valgt å samordne deler av kulturskoletilbudet

med SFO-tilbudet, og at det i henhold til opplæringslova er et av SFO-ordningens formål å legge til rette for kulturaktiviteter. Dette flertallet mener at endringer i yrkesdeltakelse, arbeidsliv og familiestruktur har gjort denne samordningen naturlig i de aldersgruppene dette gjelder. Dette flertallet viser til behandlingen av Dokument 8:114 S (2015–2016), der Stortinget bad regjeringen om å gjennomføre en nasjonal evaluering av skolefritidsordningen (SFO) og følge den opp med en stortingsmelding. Dette flertallet mener at en stortingsmelding om kulturskolene bør være tilsvarende solid faglig fundert, og at den bør baseres på en evaluering av dagens tilbud.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener det er viktig å bidra til å styrke kulturskolens arbeid og legge til rette for at kulturskolene kan gi elever god kulturell ballast og kompetanse. Disse medlemmer viser til at det er et viktig prinsipp at kommunene som eiere av kulturskolene selv må kunne bestemme innhold og omfang på tilbudet, og at det må gis rom for lokale tilpasninger. Disse medlemmer mener det er naturlig at styrking av kulturskolene sees i sammenheng med regjeringens varslede kulturmelding og får sin naturlige plass i denne. Disse medlemmer mener at en eventuell stortingsmelding om kulturskolene bør være solid faglig fundert, og at den bør baseres på en evaluering av dagens tilbud.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at den rød-grønne regjeringen la vekt på at barn og unge skulle få tilgang til profesjonell kunst og kultur og kunne utvikle skapende evner. Den rød-grønne regjeringens prioriteringer er beskrevet i flere stortingsmeldinger. Kulturskolens aktiviteter, som er et lovpålagt tilbud i hver kommune, hadde en sentral plass i dette. På bakgrunn av anbefalinger fra et eget oppnevnt kulturskoletvalg, ble det blant annet innført én gratis kulturskoletime i uka, slik at alle barn på 1.–4. trinn skulle inkluderes i kulturskolens tilbud. Norsk kulturskoleråd skulle bistå kommunene med utvikling av kulturskolene og utarbeide en ny rammeplan. For å sikre at alle barn fikk tilbud om en gratis kulturskoletime, varslet den rød-grønne regjeringen dessuten at tilbudet skulle lovfestes. Disse medlemmer vil også vise til at den rød-grønne regjeringen i 2013 nedsatte en ekspertgruppe for kunst og kultur i opplæringen for ytterligere å styrke arbeidet med kunst og kultur for barn og unge i barnehage og skole. Dette ble gjort på bakgrunn av tiltak fremmet i Meld. St. 20 (2012–2013). Statusen for de estetiske fagene skulle vies oppmerksomhet og heves, blant annet med tilbud om videreutdanning i strategien Kompe-

tanse for kvalitet. Tilbudene er der, men skoleeiere prioriterer andre fag som viktigere, til tross for påvist manglende kompetanse i disse fagene for lærere som underviser i dem. Ekspertgruppen leverte sin rapport, Det muligens kunst, i april 2014, og denne er et viktig kunnskapsgrunnlag for å utvikle kulturskolen videre.

Disse medlemmer vil vise til at deltakelsen i kulturskolen hadde en jevn økning utover 2000-tallet, og i 2013 var det rundt 110 000 elever som hadde plass i kulturskolen. I 2016 hadde man det laveste elevtallet i norske kulturskoler på 15 år, ifølge statistikk fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI). Elevtallet i kulturskolen i 2016/2017 er 99 986, en nedgang på drøyt 2 500 elever fra året før. Disse medlemmer er kritiske til at den blå-blå regjeringen ikke videreførte det arbeidet som forrige regjering igangsatte for å gjøre kulturskolen mer tilgjengelig for alle barn, uavhengig av familiens økonomi, og mener at ekspertutvalgets rapport viser at fjerningen av en gratis kulturskoletime og de statlige stimuleringsmidlene har vært svært uheldig.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at kulturskoletimen var et tiltak som først og fremst handlet om å gi et styrket kulturtilbud i den ordinære grunnskolen, og ikke om å styrke og utvikle kulturskolen som et eget skoleslag. Dette medlem vil understreke at Kristelig Folkeparti har ambisjoner om både å styrke og utvikle kulturskolen, og å styrke kulturens plass og posisjon i grunnskolen, og viser til at partiet har tatt initiativ til en plan for å løfte de praktisk-estetiske fagene. Dette medlem mener samtidig at ambisjonen om å styrke kulturens posisjon i skolen må oppfylles uten at kulturskolens mandat endres til å bli en del av den ordinære grunnskoleopplæringen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 8. juni 2017

Trond Giske

leder

Lill Harriet Sandaune

ordfører

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslo midler til innføring av et frivillig, gratis tilbud om kulturskoletime og en ekstra skoletime i et praktisk-estetisk fag på 1.–4. trinn.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding romertall I fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen legge fram en egen stortingsmelding om en styrket kulturskole for framtiden.

II

Dokument 8:112 S (2016–2017) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Sigbjørn Toskedal, Line Henriette Hjemdal, Geir Jørgen Bekkevold og Anders Tyvand om en stortingsmelding om en styrket kulturskole for framtiden – vedlegges protokollen.

